

Styczeń 2012

Proces ustanawiania normy – Wymagania

PEFC Polska

**Ul. Braci Leśnej 3
05-090 Sękocin Stary
Tel.: 22 7150 661 (346)
Fax: 22 7200 397
e-mail: pefc@ibles.waw.pl
www.pefc.pl**

Informacja o prawach autorskich

© PEFC Polska 2012

Niniejszy dokument PEFC Polska jest objęty ochroną prawem autorskim PEFC Polska. Niniejszy dokument jest powszechnie dostępny na witrynie internetowej Rady PEFC Polska lub na żądanie.

Bez pozwolenia Rady PEFC Polska nie wolno zmieniać, modyfikować, powielać ani kopiować w jakiegokolwiek formie lub za pomocą jakichkolwiek środków w celach komercyjnych żadnej części tego dokumentu objętego ochroną prawem autorskim.

Jedyną oficjalną wersją tego dokumentu jest wersja w języku polskim. PEFC Polska może udostępniać tłumaczenia tego dokumentu. W razie wątpliwości znaczenie nadrzędne ma wersja polska.

Nazwa dokumentu:	Proces ustanawiania normy - wymagania	
Nr dokumentu:	PEFC PL 1001:2012	
Zatwierdzony przez:	PEFC Polska	Data wydania: 15.01.2012
Data publikacji:	30.01.2012	
Data wejścia w życie:	31.01.2012	
Okres przejściowy:	brak	

Spis treści

1. Zakres.....	4
2. Powołania normatywne.....	4
3. Terminy i definicje.....	4
4. Procedura ustanawiania i nowelizacji normy PEFC w Polsce.....	6
4.1. Jednostka ustanawiająca normę.....	6
4.2. Inicjowanie nowelizacji normy	7
4.3. Zasady pracy grupy roboczej.....	8
4.4. Skład grupy roboczej.....	8
4.5. Podejmowanie decyzji	9
4.6. Konsultacje publiczne	9
4.7. Zatwierdzenie normy.....	10
4.8. Rozpatrywanie skarg i odwołań.....	10

Proces ustanawiania normy – Wymagania

1. Zakres

Niniejszy dokument określa wymagania dla procesu ustanawiania i nowelizacji normy gospodarki leśnej w Polsce. Procedury te powinny być przestrzegane podczas przeprowadzanych co pięć lat nowelizacji i w związku z opracowywaniem nowych norm w ramach polskiego systemu.

2. Powołania normatywne

Wymienione poniżej dokumenty są niezbędne do stosowania niniejszego dokumentu. W przypadku powołań datowanych i niedatowanych zastosowanie ma ostatnie wydanie (z uwzględnieniem wszystkich poprawek).

Przewodnik ISO/IEC nr 59:1994. *Kodeks dobrych praktyk dla normalizacji*

Przewodnik ISO/IEC nr 2:1996. *Normalizacji i dziedziny z nią związane – terminologia ogólna*

PEFC ST 1001:2010 *Ustanawianie norm – Wymagania*

3. Terminy i definicje

Dla potrzeb niniejszego dokumentu obowiązują odpowiednie definicje podane w Przewodniku ISO/IEC nr 2:1996 oraz definicje podane poniżej.

3.1. Konsensus

Ogólne porozumienie charakteryzujące się brakiem trwałego sprzeciwu znaczącej części zainteresowanych w odniesieniu do istotnych zagadnień, osiągnięte w procesie rozpatrywania poglądów wszystkich zainteresowanych stron i zbliżenia sprzecznych stanowisk.

Uwaga: Konsensus nie musi oznaczać jednomyślności (Przewodnik ISO/IEC nr 2)

3.2. Interesariusz

Osoba, grupa lub organizacja zainteresowana obszarem podlegającym standardyzacji.

Uwaga: Dziewięć głównych grup określonych w programie działań Agenda 21 podczas Konferencji ONZ na temat Środowiska i Rozwoju (UNCED) w Rio de Janeiro w 1992 r. to przykład interesariuszy związanych z/podlegających wpływowi zrównoważonej gospodarki leśnej: (i) biznes i przemysł, (ii) dzieci i młodzież, (iii) właściciele lasów, (iv) ludność miejscowa, (v) władze lokalne, (vi) organizacje pozarządowe, (vii) społeczność naukowa i technologiczna, (viii) kobiety oraz (iv) pracownicy i związki zawodowe.

3.3. Interesariusz znajdujący się w niekorzystnej sytuacji

Interesariusz, który może znaleźć się w niekorzystnej sytuacji, finansowej lub innej, ze względu na udział w pracach związanych z ustanawianiem normy.

3.4. Główny interesariusz

Interesariusz, którego udział jest niezbędny do realizacji działań normalizacyjnych.

3.5. Wersja wstępna

Proponowany dokument udostępniony w celu konsultacji społecznych.

3.6. Wersja robocza

Proponowany dokument, który jest ogólnie dostępny w celu komentowania i głosowania nad propozycjami w ramach grupy roboczej lub komisji.

3.7. Wersja końcowa

Proponowany dokument przedstawiany do formalnego zatwierdzenia.

3.8. Dokument normatywny

Dokument, który zawiera zasady, wytyczne lub opisy działań lub ich wyników.

Uwaga 1: Termin „dokument normatywny” jest terminem zbiorczym obejmującym dokumenty takie jak normy, specyfikacje techniczne, kodeksy i regulacje.

Uwaga 2: Pod pojęciem „dokument” należy rozumieć jakąkolwiek formę zapisu informacji.

Uwaga 3: Terminy i definicje opisujące różne rodzaje dokumentów normatywnych traktują dokument i jego zawartość jako jedność (Podręcznik ISO/IEC nr 2).

3.9. Nowelizacja

Wprowadzenie wszelkich niezbędnych zmian w treści i formie dokumentu normatywnego.

Uwaga: Wyniki nowelizacji należy przedstawić, publikując nową wersję dokumentu normatywnego (Przewodnik ISO/IEC nr 2).

3.10. Przegląd

Weryfikacja dokumentu normatywnego w celu określenia czy należy go ponownie zatwierdzić, zmienić lub wycofać.

3.11. Norma

Dokument, uzgodniony na zasadzie konsensusu i zatwierdzony przez uznaną jednostkę, ustalający, do powszechnego i wielokrotnego stosowania, zasady, wytyczne lub opisy działań lub ich wyników, mający na celu osiągnięcie optymalnego poziomu lub stanu w danym kontekście.

Uwaga: Normy powinny być oparte na skonsolidowanych wynikach naukowych, wiedzy technologicznej i doświadczeniu oraz mieć na celu promocję optymalnych korzyści (Przewodnik ISO/IEC nr 2).

3.12. Jednostka ustanawiająca normę

Uznana jednostka zaangażowana w proces ustanawiania norm (Przewodnik ISO/IEC nr 2).

Uwaga: Jednostką ustanawiającą normę w przypadku systemów/norm gospodarki leśnej jest jednostka odpowiedzialna za opracowywanie i rozwijanie norm dla systemów certyfikacji leśnej. Jednostką ustanawiającą normę certyfikacji gospodarki leśnej PEFC w Polsce jest Rada PEFC Polska. Rada PEFC Polska może powołać do tego celu stałe bądź doraźne grupy robocze.

4. Procedura ustanawiania i nowelizacji normy PEFC w Polsce

4.1. Jednostka ustanawiająca normę

4.1.1. Opracowanie dokumentów technicznych PEFC Polska, a w szczególności normy PEFC-PL 1003 *Zrównoważona gospodarka leśna – wymagania* przebiega zgodnie z regulacjami i wymaganiami PEFC ST 1001:2010 *Ustanawianie norm – Wymagania*.

4.1.2. Ustanowienie nowej normy lub nowelizacja istniejącej, powinno określać cel nowelizacji i uwzględniać wyniki ekspertyz i badań naukowych.

4.1.3. Nowelizacje procedur normalizacyjnych w systemie PEFC dokonuje Rada PEFC Polska przez grupę roboczą powołaną przez PEFC Polska. Okresowa nowelizacja procedur normalizacyjnych jest wykonywana co pięć lat. Proces nowelizacji procedur normalizacyjnych powinien rozpocząć się co najmniej półtora roku przed końcem pięcioletniego okresu.

4.1.4. W odniesieniu do certyfikacji łańcucha dostaw produktów zawierających surowce leśne przyjęto jako krajową, międzynarodową normę PEFC, opracowując jego polskie tłumaczenie.

4.1.5. Nowelizacji polskiej normy gospodarki leśnej w systemie PEFC dokonuje Rada PEFC Polska przez grupę roboczą powołaną przez PEFC Polska. Okresowa nowelizacja normy jest wykonywana co pięć lat. Proces nowelizacji normy powinien się rozpocząć co najmniej rok przed upływem ważności normy.

4.1.6. PEFC Polska powinna prowadzić dokumentację związaną z procesem ustanawiania norm. Wszystkie dokumenty i dane powinny być przechowywane przez okres co najmniej pięciu lat. Wszystkie zapisy powinny być dostępne dla zainteresowanych stron na żądanie.

4.1.7. Wszystkie ważne informacje dotyczące procesu ustawienia norm powinny być publicznie dostępne za pośrednictwem odpowiednich mediów, na przykład stron www, e-maili lub gazet.

4.2. Inicjowanie nowelizacji normy

4.2.1. PEFC Polska powinna określić interesariuszy, ze szczególnym uwzględnieniem interesariuszy będących w niekorzystnej sytuacji, powiązanych z celami i zakresem działań związanych z pracami normalizacyjnymi, którzy będą proszeni o zgłaszanie swojego przedstawiciela do grupy roboczej opracowującej projekt normy.

4.2.2. PEFC Polska powinna powołać członków do grupy roboczej spośród jak najszerszego kręgu interesariuszy, takich jak właściciele i zarządcy lasów oraz prowadzący gospodarkę na gruntach leśnych, organizacje zajmujące się produkcją i sprzedażą wyrobów zawierających produkty leśne, przedsiębiorców, organizacje konsumenckie, środowiskowe, młodzieżowe, władze lokalne oraz instytucje naukowe.

4.2.3. Warunkiem niezbędnym dla działania grupy roboczej jest uczestnictwo w jej pracach głównych interesariuszy:

- właścicieli i zarządców lasów,
- organizacji związanych z produkcją i marketingiem produktów drzewnych,
- uzyskujących dochody z lasu,
- organizacje społeczne oraz wykorzystujących lasy dla ich pozaprodukcyjnych funkcji i do celów rekreacyjnych,
- interesariuszy znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.

4.2.4 PEFC Polska powinna publicznie ogłosić rozpoczęcie procesu ustanawiania/nowelizacji normy i odpowiednio wcześniej (minimum 3 tygodnie) umieścić na swojej stronie internetowej zaproszenie do udziału w procesie oraz zamieścić informacje w odpowiednich mediach, tak aby umożliwić interesariuszom merytoryczny udział w procesie.

4.2.5. PEFC Polska powinna wysłać zaproszenie do interesariuszy zaproszonych do grupy roboczej. Zaproszenie zawiera:

- a) określony czas na odpowiedź (minimum 2 tygodnie),
- b) informacje o celach, zakresie i etapach procesu ustanawiania normy oraz jego harmonogram,
- c) informacje o możliwości udziału interesariuszy w procesie,
- d) zaproszenie interesariuszy do wyznaczenia swoich przedstawicieli do grupy roboczej.
- e) zaproszenie do komentowania zakresu i procesu ustanawiania normy, oraz
- f) odniesienie do publicznie dostępnych procedur ustanawiania normy (na stronie internetowej PEFC Polska).

4.2.6. PEFC Polska powinna dołożyć wszelkich starań by w pracach nad budową i nowelizacją norm zapewnić jak najszerszą reprezentację wszystkich grup interesariuszy oraz by nie byli oni dyskryminowani ze względów ideowych, społecznych czy ekonomicznych.

4.2.7. PEFC Polska nowelizuje proces ustanawiania norm na podstawie komentarzy zebranych podczas konsultacji publicznych.

4.2.8. Na podstawie otrzymanych zgłoszeń powinna zostać utworzona stała lub tymczasowa grupa robocza odpowiadająca za działania związane z ustanawianiem normy. Grupa/komisja robocza powinna:

- a) być dostępna dla bezpośrednio lub materialnie zaangażowanych interesariuszy,
- b) mieć zrównoważoną reprezentację i udział w podejmowaniu decyzji wszystkich kategorii interesariuszy związanych z tematyką i zakresem geograficznym normy, tak aby jedna strona zainteresowana nie zdominowała całego procesu ani nie była zdominowana w procesie, oraz
- c) przyjąć do swojego grona interesariuszy o wiedzy i doświadczeniu związanym z tematyką normy, interesariuszy, na których norma wywrze wpływ materialny, oraz osoby, które mogą mieć wpływ na wdrożenie normy. Interesariusze, na których norma wywrze wpływ materialny, powinni stanowić znaczącą część uczestników.

4.2.9. Przyjęcie lub odrzucenie zgłoszenia przedstawicieli powinno być uzasadnione względem wymagania dotyczącego zrównoważonego składu grupy roboczej i dostępnych zasobów.

4.2.10. PEFC Polska powinna poinformować o rozpoczęciu nowelizacji normy, weryfikacji normy, o spotkaniach grupy roboczej i możliwości wzięcia udziału w jej pracach.

4.2.11. Po upływie czasu przewidzianego na zgłoszenie PEFC Polska powinna poinformować interesariuszy, którzy przystąpili do grupy roboczej, o spotkaniu przynajmniej na dwa tygodnie przed jego planowanym terminem.

4.3. Zasady pracy grupy roboczej

4.3.1. Opracowywanie technicznych dokumentów powinno przebiegać niezależnie od procesu certyfikacji i akredytacji, w sposób otwarty, jawny i niedyskryminujący.

4.3.2. Praca grupy roboczej powinna być zorganizowana w sposób otwarty i jawny, czyli:

- a. wersje robocze powinny być udostępniane wszystkim członkom grupy/komisji roboczej,
- b. wszyscy członkowie grupy roboczej powinni mieć realną szansę zaangażowania się w opracowywanie lub korektę normy i przedstawiać komentarze do wersji roboczych, oraz
- c. komentarze i opinie zgłaszane przez członka grupy roboczej powinny być rozpatrywane w otwarty i jawny sposób, a ich przyjęcie, odrzucenie lub proponowane zmiany powinny być dokumentowane.

4.4. Skład grupy roboczej

4.4.1. Grupa robocza powinna mieć przewodniczącego i członków. Każdy interesariusz, który zgłosił akces do grupy roboczej, wyznacza przedstawiciela i ewentualnie jego zastępcę.

4.4.2. Grupa robocza może podjąć decyzję o uzupełnieniu składu po rozpoczęciu prac, zgodnie z sugestiami jej członków.

4.4.3. Grupa robocza może powołać komitet roboczy i dopraszać ekspertów lub w inny sposób zorganizować swoją pracę, jeśli uzna to za konieczne. Komitet roboczy działa w ramach grupy roboczej. Zaproszeni eksperci mogą być obecni na spotkaniach grupy roboczej i zabierać głos, ale nie mogą uczestniczyć w procesie podejmowania decyzji.

4.5. Podejmowanie decyzji

4.5.1. Wszystkie decyzje powinny być podejmowane na zasadzie konsensusu. Aby osiągnąć konsensus, grupa robocza może korzystać z jednej z następujących metod, aby ustalić czy ma miejsce sprzeciw:

- a) bezpośrednie spotkanie z głosowaniem ustnym tak/nie; głosowaniem przez podniesienie ręki na tak/nie; stwierdzenie Przewodniczącego o osiągnięciu konsensusu bez głosów sprzeciwu (lub bez sprzeciwu wyrażonego w głosowaniu przez podniesienie ręki); formalne głosowanie tajne itd.
- b) telekonferencja z głosowaniem ustnym tak/nie,
- c) spotkanie e-mailowe, podczas którego członkowie otrzymują prośbę o zgodę lub sprzeciw wobec wniosku (członkowie odpowiadają w formie pisemnej, zastępuje to głosowanie) lub
- d) połączenie wymienionych wyżej metod.

4.5.2. Decyzje grupy roboczej będą uchwalane kwalifikowaną większością głosów – co najmniej 2/3 wszystkich członków grupy za przyjęciem i nie więcej niż 1/4 głosów „przeciw”.

4.5.3. W przypadku negatywnego wyniku, który stanowi stały sprzeciw wobec ważnej części jednego z istotnych zagadnień, sytuację należy rozwiązać za pomocą następujących mechanizmów (lub jednego z nich):

- a) dyskusja i negocjacje na temat kontrowersyjnego punktu w ramach grupy/komisji roboczej w celu znalezienia kompromisu,
- b) bezpośrednie negocjacje między interesariuszami zgłaszającymi sprzeciw i interesariuszami o przeciwnych poglądach na dany temat w celu znalezienia kompromisu,
- c) proces rozwiązywania sporów (np. arbitraż).

4.6. Konsultacje publiczne

PEFC Polska powinna zorganizować konsultacje publiczne dotyczące wersji wstępnej i dopilnowuje, aby:

- a) początek i koniec konsultacji publicznych był ogłaszany w odpowiednim momencie i we właściwych mediach,
- b) zaproszenia dla głównych interesariuszy i interesariuszy znajdujących się w niekorzystnej sytuacji były przygotowywane tak, aby informacje docierały do odbiorców i miały zrozumiałą dla nich formę,
- c) wersja wstępna była publicznie dostępna,
- d) konsultacje społeczne trwały przynajmniej 60 dni,
- e) wszystkie otrzymane komentarze były rozpatrywane przez grupę roboczą w sposób obiektywny,

- f) podsumowanie otrzymanych komentarzy dotyczących kwestii merytorycznych (wraz z informacją o ich uwzględnieniu lub odrzuceniu) było publicznie dostępne, np. na stronie internetowej,
- g) wszyscy zgłaszający komentarze i wnioski otrzymali o tym informację.

4.7. Zatwierdzenie normy

4.7.1. Decyzja grupy roboczej o zarekomendowaniu wersji ostatecznej do formalnego zatwierdzenia powinna mieć formę konsensusu. W przypadku negatywnego wyniku, który stanowi stały sprzeciw wobec ważnej części jednego z istotnych zagadnień, sytuacja zostanie rozwiązana za pomocą stosownych mechanizmów.

4.7.2. Rada PEFC Polska powinna formalnie przyjąć normę, w drodze głosowania, na podstawie konsensusu wypracowanego przez grupę roboczą.

4.7.3. Formalnie zatwierdzona/znowelizowana norma powinna zostać opublikowana i publicznie udostępniona.

4.7.4. Informacje o zmianie normy, po zatwierdzeniu przez Radę PEFC Polska, powinny być niezwłocznie przesyłane do Polskiego Centrum Akredytacji, uznanych przez Radę akredytowanych jednostek certyfikujących i wszystkich posiadaczy certyfikatów PEFC.

4.7.5. Znowelizowana norma jest obowiązująca od następnego auditu certyfikacyjnego chyba, że zawiera jasno określony okres dostosowawczy dla wybranych bądź wszystkich poprawek.

4.8. Rozpatrywanie skarg i odwołań

4.8.1. PEFC Polska powinna ustanowić procedury określające zasady postępowania w przypadku skarg merytorycznych lub proceduralnych związanych z działaniami ustanawiającymi normę i udostępnia informacje na ich temat interesariuszom. Po otrzymaniu skargi, PEFC Polska powinna podjąć następujące działania:

- a) przekazać skarżącemu pisemne potwierdzenie przyjęcia skargi;
- b) przekazać skarżącemu procedurę rozpatrywania skarg;
- c) powołać bezstronna komisję odwoławczą, posiadającą doświadczenie do oceny skargi lub odwołania;
- d) przekazać skarżącemu formalną decyzję w sprawie skargi.

Biuro PEFC Polska jest punktem kontaktowym gromadzącym pytania i skargi związane z działaniami związanymi z ustanawianiem norm.

4.8.2. W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania procedury odwoławczej, Zarząd PEFC Polska powinien powołać komisję odwoławczą do rozpatrzenia odwołań, skarg i sporów.

Komisja odwoławcza PEFC Polska powinna składa się z Przewodniczącego PEFC Polska lub innej osoby upoważnionej przez niego i 2-3 mianowanych przez niego ekspertów, kompetentnych w przedmiocie rozpatrywanego odwołania, skargi lub sporu.

Na pisemny wniosek zawierający uzasadnienie, strony mogą jednorazowo poprosić o zmianę jednego z ekspertów.

Procedura rozpatrywania odwołania, skargi lub sporu przez komisję arbitrażową nie powinna trwać dłużej niż 1 miesiąc. Wnioskodawca powinien zostać niezwłocznie poinformowany o podjętej decyzji, listownie lub pocztą elektroniczną.

Jeśli komisja odwoławcza PEFC Polska prowadzi postępowanie arbitrażowe, powinna przedstawić sprawozdanie ze swojej działalności, wraz z przyjętymi decyzjami i proponowanymi środkami zaradczymi na Walnym Zebraniu Rady PEFC Polska. Dokumentacja dotycząca prowadzonych postępowań, podjętych środków naprawczych i ich skuteczność powinna być prowadzona i przechowywana przez PEFC Polska.

Rys. 1: Proces ustanawiania normy

